

รายงานการศึกษาวิชาการวนศาสตร์ชุมชน
(ด้านโครงสร้างสังคมพืชลักษณะนิเวศวิทยาและกำลังผลิต)

กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านโคกพลา

หมู่ที่ 4 ต.วังมะปรางเหนือ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง

A case study of the community forest at ban-cokpla

Moo 4 Tambon vungma-plang Ampphur Vungviset

Trang Province.

นายพีระชัย สุขเกื้อ

นักวิชาการป่าไม้ 7 ว

นายสุวัฒน์ จินดา

นักวิชาการป่าไม้ 6 ว

นายศตสითิ เพ็ชรแก้ว

นักวิชาการเผยแพร่

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 16 จังหวัดตรัง

สำนักจัดการป่าชุมชน

กรมป่าไม้

บทคัดย่อ

กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านโคกพลตา เป็นตามแผนปฏิบัติงานศึกษาวิชาการด้านวนศาสตร์ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาก็เพื่อจะทราบถึงโครงสร้างของสังคมพืช ลักษณะทางนิเวศวิทยาของพันธุ์พืชและกำลังการผลิตของป่าชุมชนบ้านโคกพลตา จะศึกษาโดยวิธีการแบ่งแปลงตัวอย่าง เป็น 5 แปลงขนาด 5X20 เมตร เก็บข้อมูลชื่อชนิดพันธุ์ไม้และทำการวัดวงรอบที่ความสูงเพรียงอก และใช้แบบสอบถามจำนวนตัวอย่าง 120 ตัวอย่างจากประชากรในหมู่บ้าน 149 ครัวเรือน เพื่อทราบถึงกำลังการผลิตของป่า

ผลการศึกษาพบว่า

1. พบไม้ในป่าชุมชนบ้านโคกพลตาที่ทราบชนิดจำนวน 57 ชนิดใน 35 วงศ์ และที่ไม่ทราบชื่อ-ชนิด จำนวน 27 ชนิด ซึ่งเป็นไม้ยืนต้น สามารถวัดความสูงเพรียงอกได้ที่มีความรอบเกิน 30 ซม. ประกอบไปด้วย ป่าแบบป่าดิบชื้น ป่าเบญจพรรณ และป่าปลูกทดแทน
2. พบชนิดพันธุ์ไม้ในแปลงตัวอย่างที่สามารถใช้ประโยชน์ทางด้านแปรรูป เป็นอาหาร และ ยาสมุนไพร ได้แก่ หลุมพอ สะเคาเทียม ตะเคียนทราย ไข่ โค้ไม่รู้น้ำ หวาย ปลาไหลเผือก ผักหวาน ซึ่ง เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านในพื้นที่ถ้าหากว่ามีการเก็บนำมาใช้ในชีวิตรประจำวัน
3. ชาวบ้านในพื้นที่ที่มีการนำผลผลิตจากป่าชุมชนมาใช้ประโยชน์พบเพรียงร้อยละ 30 เท่านั้นจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งนับว่ายังน้อยเกินไปส่วนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากป่าเลยพบถึงร้อยละ 57.60 ทั้งนี้เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าในป่าชุมชนบ้านโคกพลตามีพันธุ์พืชที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในครัวเรือนได้

ป่าชุมชนบ้านโคกพลตามีศักยภาพเพรียงพอในด้านกำลังผลิต แต่ควรมีระบบการจัดการป่า กฎข้อระเบียบ และการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าสูงสุด